

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ.

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

ע.ה.ב.
ע"י ב"כ עוה"ד שמעון מורמי

מבקש

נגד

ש.ב.נ.

משיב

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בחדרה (כב' הרשמת הבכירה טלי מירום) מיום 8.7.21 בתיק תמ"ש 46123-06-21, במסגרתה נקבע כי בכל הקשור לשיעור האגרה החלה על התובענה קמא, התובענה קמא הינה תובענה לסכום כסף קצוב, ועל כן על התובע קמא (המבקש כאן) לשלם אגרה בשיעור אחוז אחד (1%) מסכום התביעה (להלן: "ההחלטה קמא").

6

7

רקע וההחלטה קמא

2. המבקש והמשיב אחים, אשר נתגלע ביניהם סכסוך בכל הקשור לירושת הוריהם המנוחים.
3. המבקש הגיש נגד המשיב, אחיו, את התובענה קמא על סך של 2,837,540 ₪, במסגרתה עתר לחייב המשיב לשלם לו את הפיצוי הקבוע בחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1975 (להלן: "החוק") בגין 20 פרסומים שפרסם המשיב, ואשר מהווים, לשיטתו של המבקש, לשון הרע בעניינו.

4. המבקש עתר בכתב התביעה קמא, לחייב את המשיב לפצותו בשיעור כפל סכום הפיצוי הסטטוטורי ללא הוכחת נזק, כקבוע בסעיף 7א(ג) לחוק, בגין כל אחד ואחד מ-20 הפרסומים הנטענים (כיוון שלטענתו נעשו פרסומים אלו בכוונה לפגוע). הפיצוי הסטטוטורי עומד, לשיטת המבקש, נכון להיום על סך של 70,938 ₪, כפל הפיצוי מגיע לסך של 141,877 ₪, ובמכפלה של 20 הפרסומים – 2,837,540 ₪, הוא סכום התביעה.

5. עם פתיחת ההליך קמא, שילם המבקש סך של 2,875 ₪, שיעור האגרה החלה בתביעה בענייני רכוש שאיננה לסכום כסף קצוב, לפי פריט 2 לתוספת הראשונה בתקנות בית המשפט לענייני משפחה (אגרות), תשנ"ו-1995 (להלן: "תקנות האגרות").

6. בהמשך נשלחה אל המבקש הודעת מזכירות, בה הודע לו כי כיוון שהאגרה שולמה בחסר, כתב התביעה מוחזר לידי, וכי עליו לפתוח את התיק כתביעה לסכום כסף קצוב ולשלם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ

- 1 את האגרה החלה – אחוז אחד (1%) מסכום התביעה, בהתאם לפריט 1 לתוספת הראשונה
2 לתקנות האגרות.
- 3 7. ביום 24.6.2021 הגיש המשיב בקשה לחייב את המבקש בתשלום האגרה המלאה החלה.
4 יצוין כי הבקשה הוגשה ללא נימוקים.
- 5 8. ביום 27.6.2021 הגיש המבקש בקשה לקביעת שיעור האגרה החלה, וביום 2.7.2021 הגיש
6 תשובה לבקשת המשיב לחיובו באגרה המלאה. טענות המבקש בבקשה ובתשובה זהות, כך
7 צוין בהחלטה קמא.
- 8 9. במסגרת בקשתו קמא, המבקש טען כי תביעה בעילה של לשון הרע איננה תביעה לסכום
9 כסף קצוב, שכן החוק אינו קובע כי בית המשפט חייב לפסוק את מלוא סכום הפיצוי
10 הסטטוטורי, אלא כי זוהי תקרת הפיצוי, ובית המשפט רשאי גם לפסוק סכום נמוך יותר.
11 לטענתו, הערכת הנזק הנגרם בגין לשון הרע נתונה להערכה שיפוטית על יסוד אמות מידה
12 כלליות ועל נסיבות המקרה הספציפי, ומכאן שאין המדובר בתביעה לסכום קצוב. על כן,
13 טוען המבקש, יש לסווג את התביעה כ"תביעה אחרת", לפי פריט 6 לתוספת הראשונה
14 לתקנות האגרות, שהאגרה החלה בגינה הינה 480 ₪ - שאז הינו זכאי להחזר בגין האגרה
15 ששולמה בִּיתָר – ולחלופין כתביעה בענייני רכוש שאיננה תביעה לסכום כסף קצוב, לפי
16 פריט 2 לתוספת, שהאגרה החלה בגינה הינה 2,875 ₪, כפי ששולם בפועל.
- 17 10. ביום 8.7.21 ניתנה ההחלטה קמא. להלן חלקיה האופרטיביים (ההדגשה במקור, ח"ש):
18 9" תקנה 10(9) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018, קובעת כי בין השאר
19 יכלול כתב התביעה את – 'רשימת כל הסעדים המבוקשים ושווי נושא
20 התובענה, למעט בתובענה לפיצויים בשל נזק גוף ובתובענה שעילתה בחוק
21 פיצויים לנפגעי תאונות דרכים.'
22 בהתאם ציין התובע בכותרת כתב התביעה את סכום התביעה המדוייק, ואילו
23 בסעיפים 3.1 ו - 33.1 לכתב התביעה פירש את הסכומים הנתבעים ואת אופן
24 חישובם. משמע, על פי לשון כתב התביעה עותר התובע לפצותו בסכום כסף
25 קצוב ומוגדר.
26 10. הגדרת התביעה כתביעה לסכום קצוב אינה קשורה לעילתה. תביעה כספית
27 היא תביעה לסכום כסף מוגדר, ברור וקצוב בהתאם לכתב התביעה, והיא
28 יכולה להיות בעילה נזיקית, בעילה של הפרת חוק לשון הרע, בעילה של
29 עשיית עושר ולא במשפט, בעילה קניינית או בעילות אחרות.
30 ...

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ.

12. העובדה שסכום הפיצוי שייפסק בסופו של דבר (אם בכלל) על ידי בית המשפט בפסק הדין נתון לשיקול דעתו, אין בה כדי להפוך את התביעה לתביעה שאיננה על סכום קצוב; שהרי כל סעד כספי שנפסק, בסופו של יום, נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, בין בתביעות לסכום כסף קצוב ובין בתביעות שאינן על סכום קצוב. פרשנות אחרת תוביל למצב בו יוכל תובע להגיש תובענה כספית בסכומי עתק תוך תשלום אגרה מינימלית, בטענה שסכום פסק הדין נתון לשיקול דעתו של בית המשפט ואינו ידוע מראש; והרי אחד מהעקרונות העומדים ביסוד קביעת שיעור האגרה כנגזרת של סכום התביעה הוא הרצון לתחום את היקף הסעד הנדרש בתביעות לסכומים סבירים ונכונים; באופן זה משמש תשלום האגרה כמסננת לניפוי תביעות סרק או תביעות מופרזות ללא כל ביסוס...
14. מכל האמור לעיל עולה, כי בכל הקשור לשיעור האגרה החלה, התביעה דנא הינה תביעה לסכום כסף קצוב, ועל כן על התובע לשלם אגרה בשיעור 1% מסכום התביעה.
- התובע יעשה כן עד ליום 15.7.2021, שאם לא כן תימחק התביעה.
15. כיוון שלא נתבקשה עמדת הנתבע לבקשה, והסתפקתי בעמדתו כפי שזו הובעה בכתב ההגנה ובבקשתו לחיוב התובע במלוא האגרה החלה, ובשים לב לכך שהוא אינו מיוצג, אני מחייבת את התובע בהוצאות הנתבע בסכום מתון של 500 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 יום מהיום וללא קשר לתוצאות ההליך".
- בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.
11. להשלמת התמונה ייאמר כי עיון בתיק קמא גילה כי ביום 21.7.21 (בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור דנן), הגיש המבקש בבית המשפט קמא "בקשה בעניין קציבת אגרה והחזר אגרה, בקשה לתיקון כתב התביעה", במסגרתה ביקש המבקש להעמיד את סכום התובענה קמא על סך של 500,000 ₪, בנמקו ברישא הבקשה כי "המבקש רוצה לפעול לפי החלטת בית המשפט הנכבד מיום 8.7.21 ולשלם אגרה בסך 1% מסכום התביעה".
12. בהחלטתי מיום 22.7.21 הפניתי לאמור לעיל וכן צוין כי לכאורה, בקשת רשות הערעור דנן לא עולה בקנה אחד עם בקשת המבקש בתיק קמא. לכן, התבקש ב"כ המבקש להבהיר, האם עומד הוא על בקשת רשות הערעור דנן.
13. ביום 26.7.21 הגיש ב"כ המבקש הבהרה מטעמו. במסגרתה כתב, כי נוכח התראת בית המשפט קמא כי אם לא תשולם האגרה בגובה 1% מסכום התביעה הנוכחי (כ-28,000 ₪),

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ.

1 תביעתו תימחק. לכן נאלץ המבקש לבקש לתקן את סכום התובענה קמא, כדי לשלם "סכום
2 **אגרה סביר**" כטענתו.

3 עוד ציין, כי אחד הסעדים בבקשת רשות הערעור דנן, לאחר ביטול ההחלטה קמא, הוא
4 **"השבת סכום התביעה לסכום המקורי שנתבע"**, והמבקש מבקש לדון ולקבל הערעור כפי
5 שהוגש, למרות בקשת תיקון כתב התביעה בבית משפט קמא.

טענות המבקש בבקשת רשות הערעור

14. להלן תמצית טענות המבקש, בבקשת רשות הערעור:

9 א. תביעה בעילת לשון הרע היא תובענה לסכום בלתי קצוב. סעיף 7א(ב) לחוק לא
10 קובע כי משהוכחה עוולת לשון הרע, בית המשפט יפסוק לנפגע פיצויים קצובים
11 (בסך 50,000 ₪), אלא כי בית המשפט רשאי לפסוק עד סכום זה.

12 ב. העובדה כי נקוב בכתב התביעה קמא סכום מדויק לפיצוי, לא הופכת את התובענה
13 קמא לתביעה בסכום קצוב. הסכום הנקוב בתובענה קמא זה הסכום המקסימלי
14 שמותר לבית המשפט לפסוק על פי חוק, לא "סכום קצוב" שמוגדר כסכום הנובע
15 מחוזה או מהתחייבות, שכן סכום הפיצוי דורש שומה והערכה.

16 ג. שגתה הרשמת הבכירה בקובעה, כי כל עבודת השופט היא שומה והערכה, גם
17 לסכום קצוב וגם לסכום לא קצוב, שכן קבלת גישה זו תבטל את ההבחנה בין סכום
18 קצוב לסכום בלתי קצוב, מאחר שכל תביעה בכל נושא כפופה לשומה ולהערכה.
19 השומה וההערכה במלאכה השיפוטית היא לא לסכום התביעה אלא להתקיים
20 התנאים המקימים את עילת התביעה.

21 ד. הערכת הנזק בגין עוולת לשון הרע לפי החוק היא עניין הנתון להערכה שיפוטית,
22 הבנוי על אמות מידה כלליות, ועל נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הפרטי.

23 ה. צוינה פסיקה המראה, לטענת המבקש, כי תביעת לשון הרע, אף אם מסתפקת
24 בפיצוי בלא הוכחת נזק, היא תביעה נזיקית לסכום לא קצוב שאינו נובע מחוזה
25 או התחייבות.

26 ו. בבית משפט לענייני משפחה יש תקנות אגרה שונות מאשר בבית משפט אזרחי,
27 ותקנות האגרה בעניינינו מבחינות בגובה האגרה בין תביעה לסכום קצוב, תביעה
28 לסכום בלתי קצוב ותביעה אחרת. אבחנה כזו לא קיימת בבית משפט אזרחי.
29 טענתה הרשמת הבכירה עת ציטטה בהחלטה קמא פסקי דין מבית משפט אזרחי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ.

- 1 ז. בתקנות האגרות יש הגדרה לאגרת תביעה בסכום "בלתי קצוב", לעומת תקנות
- 2 בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007, שם אין הגדרה לאגרת תביעה בסכום "בלתי
- 3 קצוב" ועל הבחנה זו לא עמדה הרשמת הבכירה בהחלטתה קמא.
- 4 ח. על המקרה קמא חל פרט 6 לתוספת בתקנות האגרות, הקובע את גובה האגרה
- 5 ל"תביעה אחרת" (480 ש"ח), ולחילופין יש לקבוע כי האגרה החלה היא על פי סעיף
- 6 2 לתוספת: "כל תביעה בענייני רכוש שאינה לסכום כסף קצוב..." (2875 ש"ח).
- 7 ט. יש לבטל את ההוצאות שנפסקו לזכות המשיב, הן מאחר שהחלטה קמא שגויה
- 8 והן מאחר שהמשיב הגיש בקשתו שלא כדין, ולא נתמכה בתצהיר.

9

דיון והכרעה

- 10
- 11 15. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה ובתיק קמא, שוכנעתי לדחות את בקשת
- 12 רשות הערעור אף ללא צורך בתשובה, וזאת מכח סמכותי על פי תקנות 138(א) + (5)
- 13 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "התקנות").
- 14 להלן אנמק החלטתי.
- 15 16. נקדים ונאמר כי שיקול דעתו של רשם בית המשפט בענייני אגרה הינו רחב ולא בנקל
- 16 תתערב בו ערכאת הערעור.
- 17 ראו לעניין זה: ער"א 5032/21 סידי קליין נ' יצחק נטוביץ (22.7.21).
- 18 לא מצאתי כי נפלה בהחלטה קמא, שהיא במהותה דיונית ועוסקת בקביעת שיעור אגרה,
- 19 טעות שתצדיק, באופן חריג, את התערבות ערכאת הערעור.
- 20 17. אף לגופם של דברים, אין לטעמי להתערב בהחלטה קמא. סבורני כי צודקת הרשמת
- 21 הבכירה בנימוקיה, עת קבעה כי התובענה קמא הינה תובענה בסכום קצוב.
- 22 ודוק – לא רק שהתובענה קמא מנוסחת כתובענה לפיצוי כספי, אף עיון בפרטיה מלמד על
- 23 היותה כזו: סכום התובענה נקצב על ידי המבקש עצמו בכתב התביעה קמא, תוך פירוט
- 24 מדוקדק של המקרים שמקימים לטענתו את עוולת לשון הרע; פורטו הסכומים שתובע
- 25 בגינם; כן פורט מנגנון מכפלת הסכומים ולבסוף סך התביעה הסופי המתקבל. בהסתמך על
- 26 עובדות אלה, קבעה הרשמת הבכירה קמא כי התובענה קמא תסווג כתובענה לסכום קצוב,
- 27 הוא הסכום שנקצב על ידי המבקש בכתב התביעה קמא.

28

29

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב נ' ש.ב.נ

יפים לענייננו הדברים שנכתבו בהקשר זה ב-רע"א 5237/06 מדינת ישראל-הנהלת בתי המשפט נ' ראלב מנסור (6.7.2008):

"סיווגה של תביעת נזק, לעניין תקנות האגרות, תיעשה בראש וראשונה בהסתמך על העובדות, על עילות הנזק ועל ראשי הנזק, כפי שאלה נטענים ונתבעים בכתב התביעה" (סעיף 15 לפסק הדין).

ובהמשך פסק הדין נקבע:

"כל שאר ראשי הנזק הנתבעים בכתב התביעה אינם תביעות לפיצויים בשל נזקי גוף, והאגרה בגינם תהיה כקבוע בתקנות לעניין תביעה (בבית המשפט המחוזי) לסכום כסף קצוב" (סעיף 16(ב) לפסק הדין).

ראו עוד לעניין סיווג תביעת לשון הרע כתביעה כספית בסכום קצוב:

ת"א (מחוזי מרכז) 19100-04-19 פלוני נ' משטרת ישראל (11.3.20);

ת"א (מחוזי ת"א) 41876-01-12 אלמוני נ' מ"י (20.7.12).

טענתו של המבקש, כי קיים הבדל בין בית משפט אזרחי לבין בית משפט לענייני משפחה לעניין תשלום אגרות, בתובענה כגון דא, נטענה בעלמא וללא ביסוס בתקנות או בפסיקה. אין בידי לקבל טענה זו, אף שעה שעיון קצר בפסיקה מלמד, כי תובענת לשון הרע, אף זו הנדונה בבית משפט לענייני משפחה, מסווגת כתובענה כספית ומחויבת בתשלום אגרה בהתאם לתקנות האגרות הנהוגות בבית משפט לענייני משפחה – לפי סעיף 1 לתוספת הראשונה של תקנות האגרות.

ראו למשל:

תמש (קריות) 26733-10-14 פלוני נ' אלמונית ואח' (5.7.15).

נוסף על האמור לעיל אציין כי אינני רואה כל סיבה שסיווג תובענה בעילת לשון הרע המוגשת לבית משפט לענייני משפחה, תהיה שונה מסיווג תובענה דומה בבית משפט אזרחי, רק בשל העובדה כי קיימים סעיפים שונים לסיווג תובענות בתקנות השונות, הייחודיות לכל ערכאה (כטענת המבקש, סעיף 14(ו+ז) לעיל).

יש בגישה זו כדי יש לפגוע בעקרון השוויון וליצור אפליה בין מתדיינים בבתי המשפט האזרחיים לבין מתדיינים בבתי המשפט לענייני משפחה באותה עילה (לשון הרע) ופגיעה בזכות הגישה לערכאות. על כן אין לדידי לקבלה.

אף טענתו החילונית של המבקש, כאילו ניתן לסווג את התובענה קמא לפי סעיף 2 בתוספת הראשונה לתקנות האגרות (כמפורט בסעיף 14(ח) לעיל), דינה להידחות. לשון הסעיף

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-07-46635 ע.ה.ב.נ' ש.ב.נ.

1 מדברת ברורות על "כל תביעה בענייני רכוש שאינה לסכום כסף קצוב..." (ההדגשה שלי,
2 ח"ש) והרי ברי כי אין עסקינן כלל בענייני רכוש, בתובענה קמא.
3 21. לקראת סיום אציין, כי לא ירדתי לסוף כוונתו של המבקש בבקשת רשות הערעור וכן
4 בהבהרה שהגיש לתיק דנן, עת ציין כי "אחד הסעדים בבקשת רשות הערעור דנן, לאחר
5 ביטול ההחלטה קמא, הוא השבת סכום התביעה לסכום המקורי שנתבע". יובהר כעת, כי
6 בית משפט זה לא מתערב בסכום תובענה המוגשת לפתחו או לפתחו של בית משפט קמא;
7 מדובר בעניין הנתון לשיקול דעתו של התובע, והוא בלבד.
8 אני משער כי כוונת המבקש היתה, כי בית משפט לערעור יורה על ביטול ההחלטה קמא
9 וקבלת עמדת המבקש בנוגע לסיווג התובענה קמא, כתובענה לסכום בלתי קצוב – כך
10 שבסופו של יום יעמוד החיוב באגרה בתיק קמא על הסך הנכון לדעתו. אולם כפי שפורט
11 לעיל ואורה להלן, בקשת המבקש לביטול ההחלטה קמא נדחית בזאת.

12

13 **סוף דבר**

14 22. לאור כל האמור לעיל אני מורה על דחיית בקשת רשות הערעור.

15 23. משלא התבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

16

17 החלטה זאת מותרת לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

18

19

20 ניתנה היום, י"ח אב תשפ"א, 27 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

21

חננאל שרעבי, שופט

22
23